

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Kolozsvár, Str. Barea
No. 1. — Brassai-utca 12

Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség — 877
Kiadóhivatal — 844
Nyomda — 876
Képes osztály — 488
Sz. M. H. — 838

A közlötök kizárólag a
szerkesztőségnek eljárnak.
Közlötök nem
számláznak és nem
visszatérnek.

UJ KELET

ESZÉD-POLITIKAI NAPILAP

Lejár

Hermann Goldschmidt ur

Jugoszláviában
Egy hónapra — 30 dinár
Egy évre — 300 dinár

V. évfolyam, 240. szám

Cluj (Kolozsvár) 5683. Chesvan 10

1922 November 1. Szerda

Bratianu le akar mondani

Komoly hírek egy liberális Constantinescu-kabinetéről. Fiaszkóval fenyegetnek Mihalache és Maniu tárgyalásai

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Október huszadikán kellett volna létrejönnie a végleges meggyezésnek a parasztpárt és a román nemzeti pári közt, de a tárgyalások slatt kiderült, hogy a két párt között sokkal mélyeb-
bek az elvi ellentétek, sem hogy könnyű-
szerrel át lehetne hidalni azokat. Amiótt
a tárgyalásokat november 3-ig meghos-
szabították. Politikai körökben pesszi-
mizmusban illetik meg a paktum sorsát.
Mihalache, aki Maniu bressói ut-zását a ra
használt fel, hogy párthíveit megfőto
gassa, tegnap visszatért Bukarestbe
és újból megkezdte a tárgyalásait a
nemzeti párttal, de

politikai körökben pesszimizti-
kusan fogják fel a helyzetet

és alig hiszik, hogy a meggyezés
létrejőjön. Állítólag belső bajok is
vannak a két pártban, mert mint a
„Viitorul” írja, az erdélyi nemzeti párt
és a parasztpárti több képviselőtagja
közölte volna pártja vezérével, hogy
„képviselelő mandátumát” gyakorolni
kívánja és részt akar venni a törvény-
hozó testület ülésein.

Nem kevésbé zavaros a helyzet a
kormánypártban sem. Ennek legjobb
bizonyítéka, hogy Voitoianu szinte biz-
tos támogatásán kívül Constantinescu mi-
nisterrel is újból lemondási híreket
kolportálnak. Az „Adeverul” szerint a
minister kijelentette volna barátai
előtt, hogy a hét végén már mint le-
mondotti miniszter külföldre utazik. Ez-
zel szemben vannak értesüléseink ar-
ról is, hogy

Bratianu miniszterelnök átadja
helyét Constantinescunak.

A miniszterelnök távozásáról ugyan
régóta keringenek hírek, amelyeket az
„Adeverul” azal magyaráz, hogy a
király elégtelen és állítólag ezért kell
Voitoianunak is újból lemondania a helyét.
Bratianu visszavonulásáról most már
liberális körökben is beszélnek, de
perese olyan formában, hogy a mi-

niszterelnök egészségi okokból skarna
távozni a kormány éléről. Bukarest
politikai körökben komolyan számolnak
ezzel a lehetőséggel, zöi

kormánylista is van már,

amelyben most is főleg liberális poli-
tikuskok szerepelnek, de hir szerint a
néppárt és az erdélyiek is képnának
néhány miniszeri tőrcőt. Az eddig ki-
szivárgott hírek szerint, kormányváltó-
sás esetén a belügyminiszeri tőrcőt
Averescu táborosokkal töltenék be,
de tárcához jutna Leonte Moldovan,
a brailai liberális párt elnöke és
néhány erdélyi avoroskánus is. A
teljes miniszeri listában eddig még
nem történt meggyezés. Minthogy az
új kormány az erdélyi miniszeri széklet
nem szándékosan betölteni, az erdélyi
közvélemény meggyőződésére állítólag
azzal az elhatározással foglalkozni el
helyét, hogy Erdélyben és a többi
új területen visszaállítsa a vesér-
lőkártságot az aroknak az adminis-
tratív kérdésekben bizonyos nagyobb
önállóságot biztosítsa.

Ezek a hírek érthető meglepetést
keltettek az ellenzéki körökben. A ter-
vet tisztára politikai székletnek tekin-
lik, hogy ezáltal Bratianu elkerülhesse
bukását. Ellenzéki vélemény szerint
Constantinescu eddig is csak taktikai
okokból játszotta a kormánypártban belül
az ellenzéki szerepet és most ő
fogja fedezni Bratianu visszavonulását
és feloldozza magát érte, vagyis Bra-
tiau helyett Constantinescu fog meg-
bukni. Ezzel függ össze Constantinescu
ismert állítólagos kijelentése, hogy
előbb lemond és csak aztán utazik
külföldre a külügyi bizottsággal, ame-
lyet a miniszterelnök fog vezetni. Duca
külügyminiszter ebben az ügyben
Sinajába utazott, hogy a lausannei
konferenciára való elintázása előtt
informálja a királyt a külügyi hely-
zetéről.

A fascisták bevonultak Rómába

Mussolini az olasz miniszterelnök. Megalakította kormányát. d'Annunzio mozgósította a zárai Dalmát-légiót

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Milano, október 31. A „Popolo
d'Italia”, Mussolini lapja jelenti, hogy
tizentöt ezer fascista bevonult a fővá-
rosba. A bevonulás a római hatóság-
okkal egyetértésben és békésen tört-
ént, minthát Mussolini átvette a ha-
lalmat. A különböző vidéki városok-
ból egyre érkeznek a jelentések a
fascisták terfoglalásáról. Sombaton
több fascista csoport

bevonult Triestbe

és megszállták a prefekturát. Né-
hány óra múlva minden középület a
a fascisták kezére jutott. A triestai
újsgok canurázva, fűsz haszokkal
jelennek meg. Pólában, Gorában és
Adelsbergben a fascisták voltak át
az uralmat. D'Annunzio parancsára a
zárai Dalmát-légiót is mozgósították.

Az új olasz kormány
Róma, okt. 31. Az új kormány
névsora a következő:

Miniszterelnök, belügy- és kül-
ügyminiszter Mussolini, hadügymi-
niszter Diaz tábornok, tengerészeti
miniszter Thaou di Reval, kincstári
miniszter Eliaud, nacionalista, ipar-
ügyi Rossi Teofil, nacionalista, pénz-
ügy de Stefan, fascista, gyarmattgy
Federzohn, nacionalista, felszabadult
területek minisztera Giacoinatti, föld-
művelésügyi de Capitano, fascista
közmuakadgyi Carnazze, nacionali-
lista, posta és távirtdaigy Colons di
Cesaro, munkügyi és népjóléti Ca-
vazoni.

Harcok Rómában

Róma, okt. 31. Mussolini kihall-
gatáson volt a királynál. Kihallga-
tása után a néptömeg háromszoro-

kiáltással a király megjelenését kérte.
A király megjelent a palota erké-
lyén, mire lelkes óvációkban résre-
sítették. A fascista csapatok felvo-
nulását a király előtt elhalasztották.
Hísfőre virradó éjjel a szocialisták
párhelyiségét a fascisták megostro-
molták. Szocialisták és kormányosa-
patok védtek az épületeket. Tegnap
a „Corriera della Sera” épületét os-
tromolták meg, amelyet katonaság
őrszolt. Első ostromra nem tudták
elfoglalni, csak éjjel szállták meg,
amikor a rendőrség kivonult.

Egész Olaszország a hatalmunk-
ban van...

Milano, október 31. A fascista-bi-
zottság kiáltványt bocsátott ki:

Egész Olaszország a hatalmunkban
van. Umbriát megszálltuk. A győze-
lem a miénk. Nem szabad alkudoz-
niuk. Az új kormányznak kizárólag
fascistákból kell állnia. A fascisták
kiáltványukban még kijelentik, hogy
felelősek az egyéni életé, mert

teljes a győzelem.

Minden fascista maradjon lakóhelyén.
A munkásszervezetekben elszórtan elő-
fordulnak összejutások. Hivatalos
körök arra számítanak, hogy az új
kormány kedden hivatalba lép.

Diadalmenetben Rómába

Róma, október 31. A fascisták be-
vonulása valóságos diadalmenet volt.
Elő a fascista lovascsapatok és a
női zászlóaljok haladtak. Eddig har-
minckéteszer fegyveres fascista vonult
be Rómába. A „Giornale di Roma”
szerint Mussolini programja nagyon
egyszerű, mert csak annyit mond,
hogy a nemzetellen időszaak, amely
negyvenhárom óra uralkodott, véget érte.
A szocialista vezeték legfőbbje

a lincseléstől való féltésben
Ausztriába menekült.

A kormány intézkedett, hogy meg-
akadályozza a szocialisták részéről
es esetleges rendszavarárat és az
üzemesszabotolást. Minden sztrájkot
betiltottak. Szigorú rendszabályokat
hoztak az élelmiszerüzemre, a deviza
és a valutaspékuláció ellen.

A munkásság passzivitásban

Róma, október 31. Az általános
munkásszervezés kiáltványában óvja
a munkásokat a kommunista szak-
szervezeti komité strájkra isgató
felhívásától. Felzáróltja a munkáso-
kat, hogy

maradjanak nyugodtan

és bízzanak a jövőben. A kommu-
nista párt beszüntette működését. A
kommunisták a pártfegyelem és párt-
kötelesség tekintetében szabadkeset
kapnak.

A fascisták meg akarják akadá-
lyozni az „Avanti” és a „Giustizia”
megjelenését. Az „Avanti” épületét
fascista csapatok rohanták meg, azo-
ban az épületet védő katonaság rájuk
lőtt és visszasszorította őket.

Fascista-küldöttség a királynál

Róm, október 31. Tegnap meg-
jelent a királynál a fascisták par-
lamenti csoportjának alelnöke, aki
kijelentette, hogy nem akarják meg-
ingetni az államot, sem a monar-
chia alkotmány alapjait. Ellenkező-
leg, a királynak hűségges alattvalói.
Céljuk az olasz népnek a háboru-
ban felebredt lelket a nemzetűgy
érdekében tovább ébren tartani. A

képviselő könnyes szemmel beszélt.
A király szintén megilletődött, meg-
ölelte a képviselőt és kijelentette,
hogy a háborúból kikerült generáció
érzelmeiben ő is osztozik.

Felozslatják a kamarát

Róma, okt. 31. Bianchi, a fascisták
főtitkára kijelentette, hogy a kormány
a kamarát azonnal felozslatja és új vá-
lasztásokat rendel el. A király felaján-
lotta a magánulajdonát, Savoya-villa
parkját a fascisták táborozó helyűl.

Róma, okt. 31. Schaner visszalé-
pése előtt aláírta az olasz-délszláv
szersződést a harmadik Dalmát zóna ki-
ürítéséről, amelynek két napon belül
kell megtörténnie. Elterjedt hírek sze-
rint a legújabb események következté-
ben a kormány megtagadja a zóna ki-
ürítését.

Harc a zsidó parlamenti képviseletért Csehszlovákiában

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az Uj Kelet egyik legutóbbi számá-
ban hosszabb ismertetést közöltünk a
csehszlovákiai zsidóság politikai és
gazdasági helyzetéről. Már ottan ki-
emeltük azt a sajnálatos körülményt,
hogy a csehszlovákiai zsidóság
den jól megalapozott szervezete
mellett sem tudta elérni, hogy az új
képviselelő képviselhesse a cseh kö-
férsaság törvényhozásában. A cseh-
szlovákiai zsidóság azonban, mint a
legújabb híradások közlik, nem nyu-
godott bele ebbe a helyzetbe és
minden intézkedést megtesz arra,
hogy a legközelebbi képviselőválasz-
tások alkalmával képviselőit az öt
megillető számárányban küldhesse
be a parlamentbe. Prágából távira-
tozza a J. C. B., hogy a legutóbbi
napokban egy zsidó küldöttség ke-
reste fel a cseh kormány szlovákiai
miniszterét és felhívta arra, hogy a
választói törvényben bizonyos válto-
ztatásokat eszközöljön, mert csak így
lehet a zsidó lakosság jogos parla-
menti képviseletét biztosítani. A de-
putáció többek között felemlítette,
hogy a legutóbbi képviselőválasztá-
sok alkalmával keréksszámban nyolc-
vanöt ezer zsidó szavazatot adtak le
a zsidó nemzeti jelöltekre és mind-
amellet egyetlen egy zsidó nemzeti
képviselelő sem kerülhetett be a par-
lamentbe. Kállay miniszter kijelen-
tette, hogy ez csak annak köszön-
hető, hogy a zsidóság sehosem la-
kik kompakt tömegekben az ország
területén, egyben azoaban biztosí-
totta a küldöttséget arról, hogy ő
maga is érsi ennek a helyzetnek
abnormalitását és módot fog találni
arra, hogy Csehszlovákia zsidó lakossá-
gának politikai igényeit megfelelően
kiszolgálja.

— Szokolban kell kifizetni a
Csehszlovákia szőlő vsuti jegye-
ket. Bukarestből jelentik: A CFR.
vesérigazgatósága elrendelte, hogy
november elsejétől kezdődőleg a
Csehszlovákia területére szőlő menet-
jegyek és podgyászok díját a vsuti
pénztárak csak cseh koronában fogad-
ják el. A kölcsönösségi alapon Cseh-
szlovákia területén viszont leiben
szedik be a Romániába utazók menet-
jegy díjait.

— Aláírták az angol-spanyol ke-
reskedelmi szerződést. Londonból je-
lentik: Az angol-spanyol kereskedelmi
szersződést tegnap aláírták.

Központi Zsidóbank alakul Erdélyben

A Joint 650 erdélyi hadiárva gondozását vállalta el. Zsidó ipariskolák létesülnek. Országos Joint-konferencia Kolozsváron

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Hátfőn este tanácskozára ültek össze Erdély zsidóságának delegátusai, hogy megbeszéljék az amerikai Joint Distributions Committee által beindított segítő munkának részleteit. Majd minden város zsidósága képviseltette magát a konferencián.

Isaac Rubinstein, a Joint romániai igazgatója nyitotta meg a konferenciát és rövid beszédében ismertette a Joint célkitűzését, céljait és munkásságát. Mint ismeretes — mondotta — az amerikai zsidóság több mint ötvenmillió dollárt gyűjtött egybe a kollektív zsidóság felszólítására. A Joint pénzeket először filantropikus alapon juttatják el a segélyre-szorulókhos, később azonban bebizonyult, hogy ez a módszer nem helyes. Az ilyen jótékonyág inkább destrual, mint építő. Nekünk valódi újjáépítő munkát kell végeznünk és a zsidóságot ráterelünk az önsegítés útjára. Bepattintam Erdély különböző városait és behatóan tanulmányoztam a zsidóság helyzetét. Azt tapasztaltam, hogy a mi zsidóságunk itt elsősorban szüksége van: lehetővé tenni a kis gazdasági életnek olcsó hitelek nyújtásával a talpraállást. Mi ebben a tekintetben szívesen sietünk az erdélyi zsidóság segítségére és az urak feladata megállapítani a módokat, milyen formában érhetjük el ezen célunkat. A hitelügy megszervezésének két módja van. Önkéntes lehetnek egy altruisztikus célokat maga elé tűző bankok, vagy pedig az egyes helyeken szövetkezési létesítmények. Természetesen az nem kell hangsúlyoznom, nekünk nem érdekünk, hogy a gazdag embereket újabb jövedelmükhez juttassuk.

A másik feladat — folytatta Rubinstein — a zsidó ifjúságnak produktív pályára való nevelése. Ugy tapasztaltam, az erdélyi zsidóság is eljutott ahhoz a megismeréshez, hogy az antiszemizmus legfőbb oka a zsidóság egészségtelen gazdasági elhelyezkedésében rejlik. Sok a lufimensch közöttünk. És itt

Erdélyben különösen sok, mert a falvakban a zsidóság nagyrésze elvezetette gazdasági életét a mezőgazdaságra. Pedig az indokoltabb volna a zsidóságnak gazdasági struktúráját egységesebb alapokra. Az ifjúságot produktív pályákra kell nevelnünk. E cél elérésére önkéntes ipariskolákat kell létesítenünk, amiből mi lehetőleg fogjuk támogatni önként. Már is jelesek, hogy az iskolák felállításánál az az alapelv vezet bennünket, hogy az iskola felállítása és fenntartása költségeinek ötven százalékát szívesen magunkra vállaljuk. Ezzel szemben a helyi zsidóság garanciát kell hogy nyújtson arra, hogy az iskola fenntartásáról gondoskodni fog.

Rubinstein igazgató beszédje után hosszú vita indult meg a delegátusok között afelől, hogy az erdélyi zsidóság gazdasági helyzetének szakszerű módokon milyen eszközökkel történjen.

Marton Béla nagyenyedi bankigazgató ismerteti azokat a törvényes rendelkezéseket, amelyek a bankok és szövetkezetek tekintetében érvényben vannak. Kimutatja, hogy a szövetkezeti forma nem felel meg annak a célnak, amelyet magunk elé tűztünk, mert a törvény szigorú intézkedései igen szűk körbe szorítják a szövetkezetek működését. Ezzel szemben a bankforma sokkal elasztikusabb és célravezetőbb.

Schwartz Ignác (Poale Cadak) ezzel szemben a szövetkezési rendszer mellett foglal állást és előrelátóan igyekszik az előtte szóló argumenseket elhárítani.

Schiffer Jeromos (Sztámr) kifejti, hogy a szövetkezeti gondolat Erdélyben rendkívül népszerűtlen, ezért a nagybank létesítését javasolja.

Lukács Aladár mérnök (Nagyzeben). Rendkívül érdekes előadásban ismerteti a gazdasági helyzetet, amelyet követendő mintaképp ajánl. A Hansens-Adter Allgemeine Sparkassa A. G., amely a rendelkezésére álló eszközökkel

kezdetre működését, ma már ugyiszólván összefogó szerve a szász kisebbség gazdasági és kulturális életének.

Rothbart Jakab a temesvári hitközségek képviselőlétségének kijelenti, hogy megbízói a szövetségi formát javaslják a konferenciának. A megbeszélés azonban az itt elhangzottak alapján meggyőződött arról, hogy a szövetségi rendszer kiépítése olyan akadályokba ütközik, amelyek indokolják azt, hogy helyette altruisztikus célú bank létesüljön.

Rubinstein igazgató a felmerült aggályokra néve ad néhány szakszerű felvilágosítást. Hivatkozik ismételtelen a beszámolói példára, ahol szerinte a világ legjobb szövetségi törvénye, a Korenezhi féle van érvényben.

Ezután Molnár Jakab, dr. Klein Miksa, Barkovics (Nagyvárad), dr. Fischer Tivadar, dr. Gábor Dezso (Temesvár) és dr. S. Egő Ernő (Déva) konkrét javaslatokat tesznek, amelyeket Rubinstein igazgató részlén. A rezümé alapján a konferencia kimondta, hogy egy

zsidó központi bank létesül Kolozsvár székhelyel,

amely a vidéki városokban fiókokat létesít és amelynek kötelessége előmo díjazni hitelszövetkezetek létesítését.

A konferencia kedden reggel folytatódott. Schwartz Miksa részletesen beszámol a Csernovitzban nemrég lezajlott Joint-konferenciáról, amelyen ő az erdélyi, Fuchs Eda pedig a máramarosi Joint képviselőlétségében jelent meg. A konferencia előterjesztésére Szoen Ábrahám, a Joint hadiárvagondozó osztályának európai igazgatója kijelentette, hogy

a Joint hajlandó ezer bukovinai és erdélyi zsidó hadiárvának a gondozását magára vállalni.

Az eszéből háromszázötven árva esik Erdélyre és Máramarosra. Ezeknek az árváknak nemcsak teljes anyagi ellátásáról, de neveléséről és iskoláztatásáról is gondoskodni a Joint. A Joint ezzel szemben elvárja az erdélyi zsidó társadalomtól, hogy a többi hadiárva ellátásáról megfelelő módon gondoskodni fog.

Altman Jakab (Nagyvárad) hozzászólása után a konferencia nagy megelégedéssel veszi tudomásul a Joint nemes ajánlatát és elhatározza, hogy Kolozsváron egy központi árvakomitéte létesít, a vidéken pedig köztegenként kell árvabizottságoknak

alakulniok. A konferencia ezután áttér az ipariskolák kérdésének megvitatására, amelyről Kasztriner Samu temesvári lapzerkesztő tartott bevezető előadást. Az ehhez kapcsolódó vitában a konferenciának majdnem valamennyi tagja résztvett és végeredményben az a nézet alakult ki, hogy mindenekelőtt az alsófokú ipari oktatás kérdését kell rendezni s ezután gondolni lehet egy középfokú ipari szakiskola létesítésére is. Antal Márk, a Tarbut főigazgatója rendkívül érdekes felszólalásban világította meg ennek a kérdésnek kulturális és szociális oldalát. A vita befejezése után a konferencia két bizottságot választott, amelyek közül az egyik a bankügyet, a másik pedig az ipariskolák ügyét fogja végleges megoldáshoz juttatni. Ezzel a konferencia végetért.

— Az osztrák megánizemében tilos a túlzás. A túlzásos növekvő munkanélküliség katasztrofális fokozódása várható az osztrák kormányzat népszerű elhatározásából, amely az osztrák állami és községek által létesített munkanélküli munkásokra vonatkozik. A várható veszedelem elleni védekezés és a súlyos szociális probléma megoldása súlyos gondokat okoz az osztrák kormánynak, mert a munkanélküli tömegek jogos igényeinek kielégítésével szemben áll az osztrák munkaadóknak minimálisra csökkentett terhelési képessége. Az osztrák kormány két ellentétes érdek mérlegelésével a munkanélküli tömegek érdekeinek megszemérményezésére volt kénytelen elhatározni magát. Az osztrák népjóléti minisztériumban rendelet készül, amely Ausztria területén minden megánizemben a túlzást el fogja tiltani. E rendelet a legközelebbi napokban kerül a nyilvánosság elé és célja, hogy a megánizem új munkaszerződés legyenek kénytelenek beállítani.

— Munkásság a világkéért. Genfben jelentik: A szindikátusok nemzetközi szervezetének titkársága december 13-ára munkásvilághongresszust hívott össze Amerikába.

— Német konzulátus Temesváron. Temesvárról jelentik: A német birodalmi kormány Temesváron konzulátust állított fel, amelynek élére Landmann követségi tanácsost neveztek ki. Landmann már meg is érkezett Temesvárra és látogatásokat tett a prefektusnál és a polgármesternél. A konzulátus holnap kezd meg működését.

Szent Eliz

Egy modern leány regénye

Irta Szabó Imre (6)

Az órára nézett és szerette volna, ha a következő pillanatban már elhagyhatná a házat.

Idegesen szól a katonához: — Segítsen csomagolni!

A katoná gyorsan levetette köpenyét és a nagy utóbőröndbe koszorúval ügyességgel rakta a holmikat, amiket Eliz a kezébe adott.

A katoná közben belenézett az szesz talon heverő levélbe. Láta a megszállást, „Eliz, egyetlen Eliz!” Azután szakított szavak, „emberiség”, „új társadalom”, pontok, vonalak: a szorok és szavak kussaságából egyetlen feltörő, nyílgongó kiáltás lehetett olvanni. „Ha férjed van, szakítsd tőle el magad!” „Elhivatottság”...

Kint, túl a kerten lerongyolódott férfiak, kiéhezett, sárgaoran asszonyok csoportja ment vörös lobogó mögött. A forradalmi dal ütemeit vad kussaságban énekeltek, beteges, fáradt örömelek szakadtak ki a horpadt mellékből, el, el innen, gondolta Eliz, ez nem az a forradalom, ami nyugtalan éjszakkon dübörgött agyában és amely szívének pokolig lábában tartotta. Az igazi forradalom csak ott lehet, ahol Kálmán is forradalmár.

— Lehet pénzt, aranyat is vinni, idegen bankokat — szól az ember —

nygsem örömtől határon fogunk átépíteni.

A komorna már üres leányosbát talált. Levélben sem maradt üzenet, a prémes kupa da elkerült és néhány más ruha a szekrényből. Egy fekete lovaglóruha, egy szürke argol utcai kosztüm és két nyári ruha maradt a széles, tükrös butoradarásban. A leány szonnel telefonon akarta jelenni Eliz szüleinek, akik városi lakásukban tartózkodtak, a szökést, csak hogy a gazdasági maradt ruhadaratok kizáróként teleköltözt magában — Eliz kirasszony a tüll ruháját nygis nekem ígérte, est nyilván azért nem vitte magával. A ruhadarabot kiemelte, nézegette, kapszi szédület fogta el, a ruhát nem vette vissza, hanem a ládjába hely volt a ládjában — látta — a kosztüm számára is. Gyorsan, lihegő lélet közepe azokat is kivette, kapkodón összegyűrtte, ej — mondta most már gyűlölködően és főnhaugon — forradalom van, vesszenek a burzujok! A tuya külteki leány, aki a ház parádés butoradarbjának számított, az alkalom keríté csiben tolvajhajlímát forradalmi büszsággá léptette elő. Ez forradalmi elszántsággal gyömcszölte a lopott ruhák köze a hőni vizet, a díszes perfüm-üvegeket és minden értékes sprcságot, ami a kere ügyébe esett. Egyben mégis ügyet arra, hogy meglepetés ne érje, ha esetleg a konyhából feljönne a házmesterné.

Szerencsére a házmesterné lent a kert mélyén volt elfoglalva, ezért történeti simán Eliz és a katoná srökése is. A komorna nyugodtan vihette ládjáját az utcára, itt elfogott egy kószáló konflikt, beült és isákmányával Kispestre hajtatott, a szobasasszonyához, aki fiatalabb korában éjszakai tényák virágárusnője, majd külfél hülyge volt és értett az eleganciához.

Megnézte a ruhadarabokat, nem kérdezte, honnan szerezte és hogyan a leány, csak nagyon irigykedett: mohóság és kín szkrázták a szeméből. — Milyen szerencsés leány maga, Juci! — szól tikkadtan. — Legyen maga is szerencsés! — felelte a leány és a tüll ruhát, amit Eliz neki ígért, átadta a kövér, petyhüdt szobasasszonynak. — Eljen a forradalom! — mondta a szobasasszony. — Vesszenek a tursujok! — felelt a komorna. A két rekonlélek, a tolvajnő és a kintstrált perdit, összecsockolotak. Kés' délután Juci végre jelentette, hogy Eliz nagyszád elment és még mindig nem jött meg. Reszkető hangon mondta és amikor Eliz szülei a villába jöttek, a komorna csaklolt a sirástól. Eliz anyja tébolyodottan futkosott a szobákban, fegyvert keresett, hogy tépdés szonvedéseit örökre elnémita, de Eliz est is magával vitte. A padlóra vetette magát, ott fentrangott és szitkozódott, amíg egy ájulási roham a nyugtalan kondójét borította fölkerbácsoló idegeire. Férje és a komorna ágyba fektették.

Aszlatt Eliz apja a rendőrségre telefonált. A főkapitánnyal beszélt, aki kis kerületi főnök volt a forradalom előtti és a háború alatt megakadt a pályáján, mert nemcsak az árdágitó egereket üldözte, hanem hiénákra is vadászott és sok köréletit előrelőtségnek ésejtett kutba vagyonnal keozogató szállítási terveit. A forradalom a fiatal rendőrlisztet a közbiztonság első helyére lendítette. Eliz apja a megalázottak hangján kérlette, hogy segítse leánya fölntatásában.

— Ó kérem — szól a főkapitány és hargjában gony vibrált — az ország egyetlen lábán és és mi emberintet udvariasságokra hajszoljuk? Azok az idők, tisztelt uram, elmúltak! — Ezzel megszűnt a telefonbeszélgetés és Eliz apja nagy fájdalmával megára maradt.

A vasúthos vezető után, a kocsi-ban, megmondta a katoná, hogy a lengyel határ felé fognak menni. Ha kell, tehervonatok kocsijaiban, vagy a kisérő személyzetet figyelő fülkéjében. Ha kell paraszterekén, vagy gyalog, fűdolog, hogy sehol ne vesszegljenek, csak menni előre, előre, a forradalom hívja őket.

— Majd, Eliz elvált — mondta tartózkodón, de rémi meghitséggel — majd ott megtetszik látni, mi a forradalmi munka. Fásultt egykedvűséggel, benső vi-hara nem csillapodott még, halgatta Eliz a katonát.

A zsidó

Megeremítte a körök Moéta titkos zsidók ellíratok, pása való és nyagocagítació mint ism gásokra tik, szont rablógylk valásziók rablógylk még n m és vétes ganda ha csoda, hi nyas pák mint akik megrontjá moldvai n ságokra h ünnt kö ilyesmivel

A jelen vőnt éves ját lemessá láttak rá a halott volt erdő sel doklolt, a ban, vőrlőket a k ben közlő A gáládó

A városésti kltet tárgyalja a öszesfüggé gylkoság lás közi. döbbsenetes az adissed ségrevonás

A zsidó művelődési népgyűlést koztak az fejtették, h mnt a reak hogy hábor janak meg a demokra válska fel és intszmés hevesen tá ház igazgat

Bent a jében Klatt tons levette nem törőd az utasoka elő egy s nem tudta vott, kiz helyet osi végül pihen

Az uta marocna er pillanatra leányval ug ecbizassio Egy öre gesztusokk nőnek, ahin lispitani, ho

— Látj világl Csa toni. Kére Es a t megszoritot viszonosta Boldoga hógfrohsmo

— Bete katoná — Nincs joga, megfertőző

Az öre elhagyta a folyosóra, folytatódhat kedhatott a

A jasií antiszemitaheccek

A zsidók bojkottálják a színházat. Legyilkoltak és kiraboltak egy zsidó házaspárt

— Az Új Kelet tudósítójától —

rencia ezután
rdésének meg-
striner Samu-
5 tartott bave-
ez kapcsolódó
ának majdnem
ztvott és vég-
et alakult ki,
alsófokú ipari
rendezni s as-
gy középfokú
sára is. Antal
gatója rendkí-
ban világította
k kulturális és
ta befejezése
ét bizottságot
ül az egyik a
dig az iparis-
teges megol-
a konferenciá

ánüzemében
üléságon nő-
katasztrófális
trák kormány-
zásából, amely
szalkalmazták
nkálására vo-
zedelem elleni
socioális pro-
gondokat okoz-
mert a munka-
nyeinek kiéle-
sztrák munka-
ökként teher-
árk kormány e-
ríegelésénél a
leinek meszeze-
lt kénytelen
trák népjóléti
késül, amely
magánüsem-
tiltani. E ren-
kban kerül a
hogy a magán-
tet legyenek

világkéért.
zindikátusok
k titkársága
kávvilágkon-
merikába.

Temesváron.
német biro-
ron konzulá-
kére Lond-
ost neveztek
is érkezők
vokat tett a
mesternél. A
meg műkö-

ndősrege te-
beszél, aki
a forradalom
megakadt a
az árdágitó
hiénákra is
előbelőség-
al keozgató
alom a fiatal
ég első he-
a megalázot-
hogy segítse

a főkapitány
— az or-
a mi embe-
hajtadjuk?
m, elmúltak!
onbezelgetés
ával megára

on, a kocsin-
na, hogy a
a niasni. Ha
íbsn, vagy a
a főkőjében.
vagy ygalog,
vástegjlenek,
a forradalom

— mondta
hítséggel —
mi a forra-

benesó vi-
ég, hallgatta

Megemlékeztünk arról az anti-
szemita kampányról, amelyet reakciós
körök Moldvában indítottak meg. Hetek
és titkos és nyílt agitáció folyt a
zsidók ellen, a röpcédulák ezrei, röp-
iratok, plakátok, lázító cikkek soka-
sága valóságilag megfertőzték a józan
és nyugodt moldvai népet. Jásiban, az
agitáció főszínházában, a tüntetések —
mint ismeretes — nagyarányú sava-
gásokra vezettek és mint onnan jönni
lik, szombatról vasárnapra virradó éjjel
rablógyilkosság is történt. Minden
valóságosság amellett szól, hogy a
rablógyilkosságok, akiknek kilétét eddig
még nem lehetett megállapítani, gonosz
és véres tettüket antiszemita propa-
ganda hatása alatt követték el. Nem
csak, hiszen a zsidók ezeken a szony-
nyes plakátokon úgy voltak feltüntetve,
mint akik kiszorították, alátomosan
megrontják és veszélybe döntik a
moldvai népet. A hisztériák és gonosz-
ságokra hajló emberek csomószá-
múval könnyen fel lehet korbácsolni
ilyesmivel...

A jektett időben Dávid Mózes nagy-
venőt éves fiait keresték út és család-
ját lamészárólták. Vasárnap reggel ta-
lálta rá a családra Dávid Mózes már
halott volt: testét haza késszurától
erdő szob tártogott. Az asszony hal-
dokolott, a gyermekek irtoztos állapot-
ban, vérükben fettegre nyögtek. Az
édeset a kórházba szállították, de töb-
ben közülük már utókában meghaltak.
A családát a tettesek teljesen kirabolták.

A városban az esei nagy megátkö-
sést keltett. A polgárság felháborodva
tárgyalja a véres esetet és mindenki
összefüggést keres a gyilkosság és a
gyilkosságot megelőző antiszemita isga-
lás között. A román lakosság, az eset
döbbentés hatása alatt szintén követeli
az antiszemita isgák szigorú felelős-
ségrevonását.

A zsidók a jasií „Kultura“ nevű
művelődési egyesület nagyterében
népgyűlést tartottak. Szónokok foglal-
koztak az antiszemita agitációval és ki-
fejtették, hogy az az agitáció nem egyéb,
mint a reakciónak arra irányuló kísérlete,
hogy háboru előtti állapotok honosul-
janak meg ismét Romániában és hogy a
demokratikus fejlődést a reakció
váltás fel töltet közéleti szellemével
és intelményével. A gyűlésen egyuttal
nevesen támadták a jasií nemzeti szin-
has igazgatóságát is, amely azó nélkül

Bent a kupaország, savanyu levegő-
jében Eliait ajánlás környékezte. A ka-
tons levette a hálóból a börtöndőt és
nem törődve azzal, hogy a szűk helyen
az utasokat gyomrosra, frissítő kereszt
és egy szuszogó, kövér embert, aki
nem tudta tkargatni hadigardag mi-
votit, kivart a folyosóra és Eliainek
helyet csinált. A felkutatott leány
végül pihenhetett.

Az utasok cédálóztak, hogy a
marcona ember, szíról a fölforgató első
pilantra leordított, s kifinomodott
leányul úgy bánik, mint ins a her-
cegbizasszonyul.

Egy öreg aszott ember bürokrata
gesztusokkal odasugta a melléte ülő
zónék, szíról könnyen meglehetett ál-
lspítani, hogy felul postamesterón:

— Látsz Micoke, hogy fölfordult a
világ! Csak maga nem akar megvál-
tozni. Kérem Micoke, szeressen!

Es a térdükre borított pléd alatt
megszorította Micoke kezét. A leány
viszonozta a meleg barátságot.

Boldogságában az öregember kö-
högrehajolt kapott.

— Beteg ember — dühösködött a
katona — beteg ember na utaszon!
Nincs joga, hogy egésszéges embereket
megfertőzön! Nem kórház a vasút!

Az öreg hőszerelemes szó nélkül
elhagyta a fülkét, Micoke követte a
folyosóra, ahol az idill fesztelensébből
folytatódhatott. Elia pedig végignyújtó-
kodhatott a pamlogon.

(Folytatjuk.)

türt, egy zsidó család) megsérülését,
holott minden jövan és progresszív
gondolkodású ember előtt világos volt,
hogy a török politikai szándékától
cselkedtek. A művész az ország
leglehetőségesebb színházában egyike,
akit a művészet érdekében is kötelei-
sége lett volna az igazgatóságának meg-
védni. A gyűlés elhatározta, hogy
amíg a zsidóság az igazgatóság részé-
ről megfelelő elégtételt nem kap,
bojkottálja a színházat. Hatfalu
bizottságot választottak, amely a hűtő-
ségokná: fig eljárai a bíróság meg-
büntetése céljából. A jövő vasárnap
újabb nagygyűlést lesz, amelyen a
kiküldöttek be fognak számolni az
intervenció eredményéről.

Ezzel egyidejűleg jelentik Bukar-
estből, hogy a zsidó szövetség küld-
döttsége eljárt Augheleacu közokta-
tásügyi miniszternél. A küldöttség
memorandumot nyújtott át a minisz-
ternek, amelyben szigorú vizsgálatot
kért a zsidó középiskolai növendékek
ellen szított tüntetések ügyében.
Nyilvánvaló ugyanis, hogy ez a
kampány nem a diákság részéről
indult meg, hanem reakciós tanezők
bavonásával politikuskok szították.

Az amerikai Dreyfus- per újabb részletei

A megvádolt zsidó kapitányt letartóztatták. Ki ölte meg Chranghit őrnagyot?

London, október 21.

Az amerikai Dreyfus perben, amely-
ről már írtam az Új Keletnek, az a
legújabb fordulat, hogy az ódióus
ügy a katonai törvényszék illeté-
kessége alá került. A washingtoni
kormány intézkedésére kérték ez
és a katonai ügyészség már meg is
kezdte az új vizsgálatot. A katonai
anglikán püspök, továbbá a keresztény
bírákból és ügyészekből alakult jog-
delmi liga intervenciója nem használta,
a Paul és Max Walburg vezetése alatt
álló akció is erőltetett bizonyult.
Egyelőre még azoknak a befolyása
erősüvesül, akik titokban irányítják az
összeszküvészt és arra törekednek,
hogy egy házassági per isgalmaival
korbácsolják fel a közvéleményt. Mert

Robert Rosenblüth, zsidó kapiti-
ányt nemcsak azzal vádolják meg,
hogy Chranghit őrnagyot meggyil-
koltá, de azzal is, hogy a németek
zsoldjában kémszolgálatokat telje-
sített. A vád szerint az őrnagyot
épen azért tette el láb alól, mert
az nyomára jött a hadsereg ellen
irányuló titkos machinációk és
azzal fenyegette meg, hogy leleplezi.

Robert Rosenblüth gazdag és füg-
getlen és az amerikai hadsereg egyik
legfegyelmesebb katonatisztja volt. A
demokrata sajtó örölségei minősíti a
komplotto és felháborodva utasítja
vissza a vádat, amelyet abszurdnak
bélyeges. A gazdag és szigorúan morá-
lis Rosenblüthnek semmi oka se leha-
tett arra, hogy kémkedjen és embert
gyilkoljon. Az ügyészség mindazonáltal
folytatja a vizsgálatot és még Alaská-
ból és Szibériából is idsz tanúsat a
fővágyaláshoz. Kétszáznygyva tanut
hívtak meg eddig a monstre-perhez.
Köben

a titkos liga, amely irányítja az
antiszemita akciót, a vidékre is ki-
terjeszti a szervezkedést. Városból-
városba járnak az ágensei és nép-
gyűléseken izgatnak az ártatlanul

megvádolt kapitány ellen. Ez a
terror már annyira megrendítette a
független bíróságot, hogy az ügyész,
aki egy ízben már elejtette a vádat,
kijelentette, hogy kénytelen lesz
Rosenblüth kapitányt letartóztatni.

Az ügyészi javaslatot perre titok-
ban tartják még, de a vizsgálat eddigi
eredményei mégis nyilvánosságra jutot-
tak és ezekből a következőképen ala-
kul ki az amerikai rémregény:

Chranghit őrnagy 1918 október
25 ikén Camp Louisban táborozott. Dél
felé gyakorlatokat rendezt el és paran-
csot küldött Rosenblüth kapitánynak,
hogy ő is vezényelje ki a századát. A
három század megindult. A katonák
jókedűek voltak és énekeltek. A o-
patok hegyre mentek. A nagy teta-
jére érve az őrnagy az ordonánccal
parancsot küldött a kapitánynak, hogy
tartsen pihenőt. A katonák gulákba
rakták a fegyvereiket, sátrakat vertek
és leheredtek. Rosenblüth kapitány
fellevegolt a hegyre és jó darabig el-
besszélgetett a őrnaggal, akibe barát-
ság fűzte. Egy negyedóra beszél-
getés után a kapitány egy terraszforma
sziklatépföldésnek tartott és a vidéket
nézegette.

Chranghit őrnagy magához intette
Potihert nevű ordonánccát és elkérte a
puskáját, mert kedve támadt, hogy
célba löjje.

Az őrnagy néhányszor kilötte a
puskáját, aztán hirtelen elkidaltotta
magát, hogy megsebesült. Rosen-
blüth kapitány és a század tisztjei
hozzárohantak, de mire odaértek,
az őrnagy már meghalt. Az ezred-
orvos megvizsgálta a sebeit és ki-
jelentette, hogy a fegyver minden
valószínűség szerint rosszul műkö-
dött, az őrnagy megakarta igazí-
tani és eközben meglötte magát.

Mindazonáltal megidították a vizs-
gálatot, amelyet Robert Howard eze-
des vezetett Henry Tashir őrnagy és
Sidjact őrnagy asszisztenciájával. A
század tisztjeit kihallgatták, sok közle-
gényi is és a jegyzőkönyvből csatolták
a tisztek írásos nyilatkozatait a tragé-
dis lefolyásáról.

A vizsgálóbizottság jelentéseinek má-
solatát megküldte a tragikus körülmé-
nyek között meghalt őrnagy édesapjá-
nak is, aki az amerikai hadsereg egyik
legismertebb generálisa. Jelentéseket
küldtek még a hadügyi államtitkárság-
nak és az állami főügyészségnek is.
Nagy katonai pompával temették el az
őrnagyot, koporsóját tisztviselők vitték a
temetőbe, köztük Rosenblüth kapitány
is, aki legjobb barátját siratta.

Senki se gondolt még akkor arra,
hogy gyilkosság történt és hogy en-
nek a tettes a zsidó kapitány, aki
az áldozat legjobb barátja volt. Leg-

Hamid bej a keleti krízisről

Beszélgetés Kemál pasa konstantinápolyi képviselőjével

— Az Új Kelet tudósítójától —

Konstantinápoly, okt. 20

Ma alkalman volt Hamid bejjel,
Kemál pasa konstantinápolyi
képviselőjével beszélni. Hamid bej
első hivatalos képviselője Angorának.
A város félhold épületében fogadott.
Itt végzi ő el az ázsiái és európai
Törökország újraegyesítésének mun-
káit. Noha hivatalosan még mindig
két török kormány van, mégis val-
jában csak egy létezik, a Kemálé,
amely mögött zrti sorokban áll az
egész török nép. És épen ezért Kon-
stantinápolyban Hamid bej ma a
legtekintélyesebb politikus. Mógotte
a magas porta mindjobban árnyékba
vész és jelentéktelenné válik. Hamid
bej folytatja az összes tárgyalásokat
a szövetségessék és Musztafa Kemál
között. És noha a mudániai konfe-
rencia majdnem kizárólag katonai
jellegű volt, Hamid bej azon részt vett.

kevésbé gondolható erre a kapitány,
aki később csak nevetett, mikor első
isban hallott a meggyusnuitatásáról.

Az őrnagy családja kérdettől fogva
azt állította, hogy az őrnagyot meg-
ölték. A katonai vizsgálat befejezése
után is ragaszkodott ehhez az áll-
tásához. Az öreg generális, aki a
marne csata alkalmával az amerikai
hadsereg parancsnoka volt, fát fát
megmozgatott, hogy új vizsgálatot
indítsanak. Sőt ő maga is nyomozott.
Mániáusan hitt a fia meggyilkolta-
tásában, sőt még együtt sem voltak
az adatai, mikor már kijelentette,
hogy a gyilkost is ismeri már. A
fiát Rosenblüth kapitány ölte meg.
Mikor azt kérdesték tőle: mire al-
pítja ezt a gyaout, azt mondta:

— Az érzéseimre alapítom. Ilyet
össztönszerűen megérez az apai szív.
De ha nem hisznek az ösztöneiben,
tárgyi bizonyítékokkal is meg fogja
a vádját erősíteni.

A bíróság nem tudott szembe-
szállni a tekintélyes generális akara-
tával és megindította a vizsgálatot.
Ezt az első vizsgálatot az állami fő-
ügyész vezette és a vádat elejtette.
A letartóztatott kapitányt szabadon
bocsátották.

Ere ezután megidült a föld-
alatti munka. Egy liga alakult, mely
azt a célt tűzte ki maga elé, hogy
Rosenblüth kapitányt tönkretessék és
ezzel azítu magát a zsidóságot is
megrendíti. A két évi aknamunka
eredményre vezetett. A kormány új-
ból elrendelte a vizsgálatot. A de-
mokraták erre azzal feleltek, hogy
szintén akcióba léptek, hogy kide-
ritsék az igazságot és elhárítsanak
olyan ségyent Amerikáról, amelyen
a francia demokráciát érte a Drey-
fuss-per idjén. A jogvédelmi liga,
amely keresztény püspökök és bírák
vezetése alatt kiderítette,

hogy olyan súlyos motivumok hu-
zódnak meg az antiszemita-akció
mögött, hogy komolyan félti a ka-
pitányt. Tárgyi bizonyítékok alap-
ján tudja, hogy a kapitány ártatlan,
de vannak bűnösök, akik csak
úgy tudják elkerülni az igazság-
szolgáltatást, ha a kapitányt el-
itéltetik és végeláthatatlan kultur-
botrányba keverik az amerikai de-
mokráciát.

A kapitány kitartóan az ártat-
lanságát hangsúlyozta. A tanukra hi-
vatkosk, akik látták, hogy ő a ka-
tanztrófa idején a sziklaterráson állt,
jó messzire az őrnagytól és távozo-
ván a vidéket nézegette. Hisztelen
védekezett. Ugyanaz a főügyész, aki
tiz év előtt ártatlannak jelentette ki,
letartóztatta.

Nathan Parker

Markovits F. ékszerész, Arany- ezüst ékszerék, kinnézüst és ezüst dísz tárgyak
választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat,
Cluj, Wesselényi-utca 20. sz. ezüstöt, brilláns legmagasabb napi áron veszek. 1923

10%/- al olcsób szabókellékek, harisnyák és rövid árú Neumana
Károly, Cluj, str. Regina M. (v. Deák F.-utca) 10. üzletében

Talajdonit-e excellenciád valamelyes jelentőséget annak, hogy Mudániában a görög delegátusok megtagadták a jegyzőkönyv aláírását?

— És a körülmény teljesen jelentéktelen, csupán a szövetségesekkel kötött megegyezésünk irányadó. Egyébként közölhetem önnek, hogy Venizelosz már értesítette a párisi kormányt és a Párisban levő antant-képviselőket a mudániai egyezmény feltétel nélküli elfogadásáról.

Lehetségesnek tartja-e excellenciád, hogy a tráciai görög alakulatok az athéni elfogadás ellenére önálló ellenállást kíséreljen meg,

— Mi a mudániai egyezményvel köteleztük magunkat arra, hogy csapatainkat békekötésig a közös semleges vonal mögé vonjuk vissza. Ezzel szemben az antant köteles nekünk Tráciát átadni. Mi elgejt fogunk tenni kötelezettségünknek, de az antant teljesítse az ő kötelezettségét. Egyéb nem érdekel bennünket.

— Milyen a viszony Angora és Szovjetország között és milyen álláspontot foglal el a nemzetgyűlés a szorosok kérdésében.

— Mi barátja vagyunk Oroszországnak. Mi sohasem felejtettük el, hogy Oroszország nemzeti mozgalmunk kritikus napjaiban minden erejével támogatott bennünket. De ezenkívül szerződés kötelez bennünket, hogy a tengerszorosok kérdésében Oroszország nélkül nem határozunk és megállapodást nem létesítünk. Hálával tartozunk Oroszországnak és mint becsületes emberek, is is akarjuk róni. Erre vonatkozólag követeléseinkben már beane foglaltatik Angora válassza az antant békejavaslataira. Magától értetődik, hogy szomszédainkkal, de különösen Oroszországgal, a legjobb viszonyt akarjuk fenntartani, ami azonban nem jelenti azt, hogy Oroszország belső társadalmi rendszerét is magunkévá tegyük. Nem vagyunk bolshevik, csak barátjai vagyunk orosz szomszédainknak. Esref Bekir

HIREK

— Az Uj Kelet legközelebbi száma, a közbeeső innep miatt, csüörtökön a rendes időben jelenik meg.

— A kolozsvári négyesület együttes estélye. A szezon első és nyuván legnyivcsatb, legnagyobb, legjobb estélye fog lezajlani szombatn sate. Fessült érdeklődéssel, váádsággal lázasan készülődnek Kolozsvár fiataljai és öregei a szezonnak erre az eseményére. A bált, amely reggelig fog tartani, egyszerű, meglepetésekben bővelkedő műsor fogja megelőzni. Olyan műsor, amely csupa újat, csupa művészt, derűset fog produkálni. A rendezőségnek kiterjedt a figyelme arra is, hogy a táncosünetek alatt művészi élvezetben részesüljön az est publikuma. Semmi nem fogja elmulasztani, hogy a kezdődő évadnak ezen a megszabásu mulatagán megjelenjen.

— Ausztriában is fascista szervezetek alakulnak a kommunisták ellen. Bécből jelentik: Mint már jelentettük, Seppel kancellárt a kommunisták egész nyitlan megfenyegették lapjukban, a „Rothe Fahne”-ban, hogy ő is Stürah miniszterelnök sorsára jut, vagyis ő is orgyilkosság áldozata lesz. A kommunistáknak ez a terroriztikus fellépése a konzervatív polgárság körében nagy visszataszítást váltott és néhány nemzeti szervezetet megmozdításra kényszerített. Az osztrák Frontkämpferversamling, a hadviseltek szövetsége csoportokat szervezett a kommunisták ellen. Ezek a kommunistáellenes csoportok teljesen az olasz fasciáták mintájára vannak fel-fegyverkezve és megszervezve és a volt katonatisztek, valamint a tisztviselők állanak. A Frontkämpferek fasciatacsoportjai Seppel kancellárnak felajánlották őrsohálataikat mindennemű támadással szemben.

A szombat esti zsidó nők estélyének műsora:

Sas László író prólogust mond.

Grozavescu operatőrek, a Román Opera tagja énekel. Kiséri Friedman zongoraművész.

Deszberg-Darvas Simon humoroszkije.

Szabados Piroska asszony, a Magyar Színház művésznője szaval.

— Szaporítják az elemi- és középiskolákat. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumban ma értekezlet volt Anghelouca miniszter elnökletével, amelyen az osztályfőnökökön kívül több építész is résztvett. Az értekezleten a jövő évi iskoláépítési programot tárgyalták meg. A közoktatásügyi miniszter ugyanis a jövő tavasszal számos helyen elemi és középiskolákat fog építtetni.

— A lakáshivatal helyisége. Megírjuk, hogy a kolozsvári lakáshivatal helyiségét az igazságügyi reszortnak ítélték oda. Ez a súlyos eset foglalkoztatta ma a város tanácsát, amelynek ülésén Meles Péter prefektus elnökölt. A hivatal helyiségének kérdése kapcsán fölmerült az a terv is, hogy a lakásügyi eljárásokat a jövőbe egyszerűsíteni és a lehetőséghez képest gyorsítani kell. A város képviselője kifogásolta, hogy 200 000 lejfel járul a hivatal főtartásához, ellenben az ügyek menetébe beleszólása alig van. Popov Adonis lakáshivatali elnök a helyiség dolgában Bukarestbe utazott a befolyásminiszterhez. Van kilátás rá, hogy a lakáshivatali miniszteri intézkedéssel megahagyják eddigi helyiségeiben.

— Egy jó ötlet. Hiába, vagyis orű ország és a Románia. Itt nincs romantika, itt nincs szentimentalizmus, itt minden a való éleiben gyökerezik és az életrealitás terén meg Amerika is tanulhat tőlünk. Egyik román lapírunk olyan ragyogó ötlettel gyarapította a társadalmi meglátások gazdag tárházát, hogy megérdemli a kultortörténelemben való megörökítést.

— Benne van ebben az ötletben egészen Románia, szöröztől, bőrtől és rozoga vasuti-bidastól. Arról van szó, hogy az említett román lapírunk, évi husz leu előfizetési díjmal ellenében minden előfizetőt biztosítja a vasuti baleset ellen. Nincs kétség benne, hogy lapírunk örösei ülalet fog ezzel az ötlettel csinálni. Romániában az emberek olyan sokat utaznak vasuton, hogy mindenki előfizet majd erre a lapra. Eddig a lapok újvi naptárral és regénykötetekkel kedvezkedtek az olvasóknak. Román lapírunk ötlete a közállapotok egyszerű ismeretére vall. Ő vasuti balesetbiztosításról kedvezkedik előfizetőinek. És ha teljesen hü akar maradni magához és a romániai viszonyokhoz, akkor legelőször már a következő reklámot teszi közzé hásbjain: Tisztelt előfizetőinket arról nem tudjuk biztosítani, hogy lapunk pontosan megkegyel, arról se biztosíthatjuk, hogy jó lapot kapnak, de vasuti balesetről biztosíthatjuk. Azt binto an kapnak. Aból van elég.

— Beszintették a zsidó segélyszervezeteket Moszkvában. Moszkvából táviratozzák: Az igazságügyi népbiztoság törvénytelenné deklaráta a moszkvai zsidó hiikörtség által néhány hónap előtt életbehívott zsidó segélybiztoságot és elrendelte azonnali felosz-

Zsoltár és Bölcsődal, Kaczér Illés versei.

Friedmann-Adler vonósnygyes. Strammer, a Habima-Színház igazgatója énekel.

Strammerné asszony magánaszámai. Zsidó tréfás jelenet, előadják a Habima művészei.

Konferál Kaczér Illés.

latását. A bizottság esideig teljesen legális alapon működött és hivatala az volt, hogy a Moszkvái keresztülutazó szegényeket és menekülő zsidókat segélyezze. A szovjetkormány a bizottságot minden indokolás nélkül feloszlatta.

— A 28-as illesztélt heti élelap első számát közönség és sajtó a legnagyobb elismeréssel és szeretettel fogadta. Ignotus, Kaczér Illés, Gara Atos szerkesztők, Györi Ernő stb. kiváló humoros írásai, Guncér Nándor, Major Henrik, Pap Domokos, Szilágyi Dessó dr. művészi rajzai és karrikatúrái szenzációs sikert biztosítottak a 28-asnak, amelynek első száma teljesen elfogyott.

— Einstein professzort jelölik a jövő évi Nobel-díj fizika jutalmára. A stockholmi „Nya Dagligt Allehanda” című napilap jelenti, hogy nagy propaganda indult meg abban az irányban, hogy a Nobel díj jövő évi fizika jutalmával Einstein professzort tüntessék ki. Edvár Westin a stockholmi egyetem tanára hosszu újságcikkben tiltakozik Einstein jelölése ellen és cikkében azt hangoztatja, hogy Einstein nem becsületes tudós, hanem csak közönséges plagiatör, aki nem érdemli meg, hogy olyan magas kitüntetéssel jutalmazták, mint a Nobel-díj.

— Visszaélések a gabonaköztigecatlások körül Bukarestből jelentik: Miatán a gabonaköztigecatlásnál számos primár ellen súlyos panaszok merültek fel, a kormány elhatározta, hogy vizsgálatot indít a visszaélések ügyében. A vizsgálat már eddig is igen sok helyen beigazolta a panaszokat.

— Bankrablás fényes nappal Csernovitzban. Csernovitzból jelentik: Tegnap délelött egy rablóbanda megszallta a város centrumában levő Bank és Váltóteleket. Az egyenruhába öltözött rablók lelővéssel fenyegetve a személyzetet, kényszerítették a pénztárakucok k's olgáltatására és a pénztárban talált pénzt és egyéb értékeket erőszakkal elvitték. Az eset örösz szenzációt kelteit a bulovini fővárosban. A rendőrség a katonasággal egyttesen vezet a nyomozást.

— N. Miksa Iona hangversenye. N. Miksa Iona koloraturistakéső, — a világhírű Georg Anthes mesternak legkedvesebb tanítványa — aki osodás muzsikalitással és föllyes hangmagassággal bír, egy koncert keretében fogja bemutatni nagy zeneti tudását és kvalitásait, amelyet f. év november 5 én este 8 órakor a vármegyeháza dísztermében fog megtartani. Énekelni fog Ariákat a Traviatából, Mignon, Sevillai bohócy és Lakmából; dalokat pedig Dall-Acqua és Gounodtól. A zongorakíséretől Naszády Jósef fog gondoskodni, aki Németországban fejezte be tanulmányait. Naszády külön Adam, Chopin és Lisztből is egyes darabokat fog lejatszani. Jegyek a Lepage könyvkereskedésbea kaphatók.

KÖZPONTI TELIKERT

MYRIAM BARKA, és TEDDY az „OPIUM-TANGO” keleti táncduett és az új sláger-műsor! Kezdeté este 9-kor. Lloyd 1014

Kenderzsineget,

zsmorokat és hevedereket raktárról szállít 1381

Bleier és Weisz

cég vezérképviselete. Zsák! Emanuil Salomon & Co. Ponya! Cluj, Piata M. Viteazul 40.

Eredeti gyári árban kötött kabalok, swetterek, harisnya és keztyű

Blatt

kötött-szövött árúhá. Cluj, Főter 18. 1364

— Szabálytalanságok a beszarabiai iskolákban. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium közegei a beszarabiai iskolákban tartott vizsgálatok során számos szabálytalanságot fedestek fel és különösen a román nyelv tanításának szándékos elhanyagolását. A hiüdsök ellen szigorú vizsgálat indult meg.

— Házasság. Deutsch Adolf Menyő és Panet Iloca Csicsogyörgyfalva, jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Ártalmatlanná tették a bolgar komitációs bandákat. Konstancából jelentik: Kadrlaterben, a dobrudzaai határvidéken újabb bolgar komitációs bandákat sikerült ártalmatlanná tenni. A közbiztonság a komitációs elfogatlása óta örvendatessen javult ezen a vidéken.

— Numerusz klausur-propaganda a lengyelországi egyetemeken. A lengyelországi egyetemek hallgatói ügylátszik húséges tanítványai kívánnaak lenni magyarországi kollégáknak. Hosszu idő óta híhatetlen agitiációt fejtenek ki abban az irányban, hogy a zsidó hallgatókra numerusz klausurát állapítsanak meg az egyetemeken. Legutóbb a krakói egyetem sulájában akartak az antiszemita diákszervezetek nagygyűlést tartani ebben az ügyben, azonban az egyetem rektora a gyűlés megtartását megtiltotta. Az egyetem suljából kizárva, kénytelenek voltak a krakói Szokol-egyesület helyiségeiben összejúlni. Kerak-számban négyezer egyetemi hallgató jelent meg a tiltakozó gyűlésen és hozzáútták a kerületi tanfelügyelő is, akit az antiszemita diákság lelkesedéssel köszöntött. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felhívják a tanügyi köröket a numerusz klausur sürgős bevezetésére. A határozat ellen tiltakozó liberális és zsidó diákokat erőszakkal távolítottak el a gyűlés terméből.

— Arabok támadása egy héber poéta ellen. Jeruzsálemből táviratozza a J. C. B. Petsch Tikva közelemben ismeretlen arab társaság megtámadta a Palesztinában előnyösen ismert héber író és költő, J. C. Rimont, aki már tízennárom éve lakik Palesztinában és a legutóbbi időben Tell Avivban tartózkodott. A támadók hármzan voltak és súlyosan megsebesítették a népszerű költőt. A sebesültet azonnal elszállították a „Hadassa” Tell-Avivbeli kórházba. Az orvosok a sebesült helyzetét reménytelennek mondják. A merénylés elkövetése után a hatóságok Petson Tikva környékén nagyvonal arábok fogtak el. Mind a negyvenet a sebesült elé fogják vezetni, hogy személyesen mutassa meg az elkövetőket azoknak, akik a merénylőt elneve elkövetők.

* Értesítés. A Dick Jakab és Fia cég Cluj város állami és városi tisztviselőinek október 31 ig rendkívüli árban hirdetett nagy alkalmi elárultását a cég readkivált nagy vesztesége dacára felsőbb kérésre igazolvánnyal ellátott tisztviselőknak, valamint az erdélyi és bánáti újságírószerveket kolozsvári csoportjának igazolt tagjai részére, hogy áldozatkészségének ismét bizonyosságát adhasse, november 15 ig meghossz bbitotta.

— Levegőbe röpitették a sulicai hidat. Csernovitzból jelentik: A sulicai hidat, amely Bukovinát összekötti Beszarabiával, ismeretlen merénylők levegőbe röpitették. Bukovina és Beszarabia között így a közvetlen összeköttetés megszakadt. A tetteseket nyomozzák.

* Favorit az előkelő világ pezsgője. Mindenki kérje a legjobbban favorizált pezsgőt.

Tapéták

minden kivételben kizárólag kaphatók: Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara Boulevardul Berthelot (Kossuth Lajos-u.) 11-13. szám. 1366 Lakások tapétázását vállaljuk.

A Waad Hacirimnél

Beszélgetés Ettinger agronómuossal

Az Új Kelet Palesztinába kiküldött munkatársától.

Jeruzsálem, szeptember.

Ettinger, az agronómus, a kolóni- zációs munkák vezetője, a földmí- veséletegyetemen fogadott. Első szöveg...

Addig szöveg. Megyek egyik teremből a másikkba. A falak mellett magas üvegszekrények. S a termék közepén is, keresztben és hosszant: csomagolók. Bennük, alattuk: egy- egy minta abból, ami Palesztinában terem. Gabonafajták. Főszelvények. Gyümölcsök. Társmányfélék. És, kis helyen, virágok is. Felettük, az üve- gen, kek, piros, sárga vignetták. Ez az. Az ar. Ez amaz. H. berül. Külön nagy szekrényben vannak azok a növények, amelyekkel mostanában kísérleteznek a kolóniákon. Gyapot. Löhöre. Két nagy te met pedig egy hosszúkás szoba köt össze: a mező- gazdasági laboratórium. Benne az az üveg- emberkelet. Botanikusok Gomba- slatu porcellázuzót forgatnak tége- lyekben. Vegyelemenek. Ennek (s annak a kolóniának a földjét vagy s termékeit). Azonkívül egészen lakat- lan vidékek földjét is. Az egyik kolóni-ának a földjébe egy másik kolóni-ának a termékeit ültetik. Apró, miniatúr cserepekben. Külöttek a labo- ratórium másik végére, ott kondózik az a szoba, ahol a múzeum könyve- lése és levelezése folyik és ahol en- gem Ettinger is vár, amit a labora- tóriumban megállapítottam, azt, ezen a szobán keresztül, azonnal küldenek a kolóniákba. Például, hogy Tel Josephben próbálják meg a gyapot termesztését. Meccsajában jobban trégyázások. H. ifaból, a chelucot- bentél menjen ki néhány munká- nélküli fiu a Holt-tenger mellé és vessen durát. Bizar, mondom ma- gamban, amikor látom ezt az ész- szerű munkát, ennek az országnak minden pontját összekapcsolja a legk. E az ország sose fog már széthullani. Jól tartja azt a latinok józan értelme.

Ettinger közpöngs, közpöru ember, nagyon rokonszenves, fogó- kony az új társadalmi kérdések iránt és barátja is az új társadalmi ki- alakulásnak. Jelenleg érdemei van- nak a zsidók pszichikai és fizikai transzformálásában, de ehhez, számító politikus, kérdők, ám zökkenők nél- küli utat jár az elérkezéhez. És mindjárt a lényegénél kezdem. Palesztinában ugyebár, van- nak magángazdaságok és szövetke- zeti kolóniák. Az eddigi megállapi- tások szerint a kettő közül melyik- néi mutatkozik intenzív termelés? — Az eddigi tapasztalatok nem elegendők ahhoz, hogy erre a kér- désre kimerítő választ adhassak. A mezőgazdasági termelés eredményei nem attól függenek elsősorban, hogy miként van a munka megszer- ezve, kooperatív vagy individuálisan, mint inkább attól, hogy a kolónisták, il- letve a mezőgazdasági munkások

mennyire képzetek és van-e kitar- lásuk és odaadásuk. Ha van, akkor a magán- és a szövetkezeti gazda- ságoknak egyformán van kilátásuk eredményre. Jelenleg még egyiket nem helyezhetjük a másik felé. Sok eredménytelenség volt már a magán- gazdaságoknál és sok eredmény a kooperatív gazdaságoknál és meg- fordítva. Vannak emberek, akik csak szövetkezeti formában tudják kiélni az erejüket és viszont vannak olya- nok, akik csak akkor produktívek, ha a gazdaságban teljes rendelkezé- zési joguk van. Palesztinában mind- két módot ki kell használni, mert kétféle bevándorló van: gardák és munkások. Ezzel a kétféle pszicho- lógiával számolnunk kell, mert csak így érhetünk el teljes eredményt.

Sokat hallottam a „gedud ha- voda alakulatról, erről a mezőgazda- sági munkásszeregről, amely közös- ségi alapon el Nurusstan, szeretőm tudai, milyen eredményt ért el és mik a kilátásai.

A gedud havodának, amely jelenleg hétszáz tagból áll és négy telepén van elosztva, a következő a törekvése és a munkamódszere: 1. A gedud havoda mezőgazdasági cen- trumot alkot tagjai számára, a keris- badi konferencia által megszavazott tizenháromer dunsmon.

2. Ebben a centrumban a gedud havoda összehívászi a mezőgazda- sági munkát a mezőgazdasági ipari munkával. A gedud tagjainak egy- része speciális munkát végez, főszel- ket, gyümölcsöt, dohányt, természet, szárnyast, jászogot tenyészt, falkolát létesít, utat, házat épít, esaternáz, szőlőst, lakatos, cipész, szabó- műhelyt tart fenn.

3. A nagy gedud kis plugatokra osztja, minden műhely a saját munkásszeregűtől külön tulajdonában van. Mindegyik helyen élén egy vezető áll és ezek a vezetők együttesen al- kotják a gedud nagy tanácsát, a wadot.

4. A gedud arra törekszik, hogy tagjai számára minden szükséges el- csköt előállításra és hogy kivülről semmit ne kelljen beszerezni. Hogy a gedud életképes legyen, arra ma még nem tudunk teljesen pozitív feltevéseket adni, annyi bizonyos, hogy az a 23 000 font, amit a gedud- telepekre fordítottunk, megtértült azotban az értékekben, amelyek ezen a telepeken keletkeztek.

Milyen körülményeket ad a Waad Hacirim a magánbirtokoknak, akik Palesztinában akarnak let- telni? — Mindazoknak, akiknek a ma- gángazdálkodásra elegendő vagyónak van, a Zsidó Nemzeti Alap földet bocsát rendelkezésükre, még pedig negyvenkilenc évi bérletre. Ezzel lehetővé tessük azt, hogy a tőzések a pénzüket ne vásárlásra, hanem berendezkedésre fordítsák.

Van-e Palesztinában olyan bank, amely hitelt ad a gazdálko- dókknak? — Mezőgazdasági hitelintézet

még nincs. Csupán városi van, a „Bank Hipotecar Jooni“. A legkö- zlebbi idő feladata, hogy mezőgaz- dasági hitelintézetet létesítsjön, amely hosszú- és középlejártú kölcsönö- ket adhasson a mezőgazdákknak.

Melyek Palesztina legfonto- sabb termékei?

Palesztina termékei kétfélszre oszthatók: meglerőkre és olyanokra, amelyekkel most kísérleteznek. A már meglévő termékek: a szőlő, a narancs, a mandula, a dohány, az olaj, a tej és a tejtermékek, a ga- bona, a főszelvények és a méz. Leg- közelebb már intenzívebben fogják termelni a különböző gyümölcsö- ket: a fügét, a körteit, a barackot, amelyek majd a konzervgyártásnak képezik alapját. A gyümölcs és a főszelvénykonzervgyártásnak nagy ki- látásai vannak. A lucernatermesztés pedig az állattenyésztést fogja elő- mozdítani.

Milyen hatása lesz a Ruiten- berg plan a mezőgazdaságra?

A Ruitenberg-plan kifejlészti a mezőgazdasági ipart Ruitenberg esaternázási tervrel randítvái módon intenzifikálják a földművelést. Leho- tóvó válik a pmut, a cukornád- és a lóheretermesztés. De különösen a mezőgazdasági iparnak tesz majd nagy szolgálatot. Einnél is nagyobb hatása lesz azonban a városi iparra és főleg a házipiparra. Azok, akiknek vin sen módjukban motort vásárolni, pauszálában központi hajtóerőt kaphat- nak. Lesz munkaalakalom, lesz be- vándorlár, mert a mechanika ide- hozza majd az embereket. Az ország felvevőképessége nagyobb lesz és jobbá válnak az életviszonyok.

Mit gondol ön, mi lesz Palesz- tinából: mezőgazdasági vagy ipari állam?

Azt hiszem, mezőgazdasági lesz, mert a viszonyok ennek ked- veznek legjobban. Palesztina olyan speciális termékeket állíthat elő, hogy monopolizálhatja azokat az egész vi- lágra. Másrészt a bevándorlás is szükségessé teszi, hogy elsősorban mezőgazdasággal foglalkozzunk. Mert ha a föld az arabok kezében ma- rad és a zsidók a városokba húzó- dnak, nem fognak tudni elég erős gyökeret verni az országban. Nem szabad azonban egyoldalúknak len- nünk és mindent meg kell tennünk, hogy azok, akik a mezőgazdasági munkához nem hajlandak, másféle keresethez juttassuk. A mezőgazda- ság reorganizációjához nagy erőki- fejtesre van szükség és ebben szá- mitunk az egész zsidóság támoga- tására.

Mennyit kell fizetni a föld- bérletért a Nemzeti Alapnak?

Mezőgazdasági föld után a földérték két-, illetve három száza- lékát, városi telek után az érték négy százalékát.

Ettinger végül érdeklődött rá- lam az erdélyi zsidó mezőgazdák iránt, hogy milyen helyzetben van- nak és hogy vannak-e közöttük so- kan, akik kivándorolnának Palesz- tinába.

Jajzenek — mondotta — mi- nél többben, minél nagyobb felszere- léssel, itt jól fogják érezni magukat és boldogulni fognak.

Ben Ami

KÖZGAZDASÁG

A gabona világpiaca

Az Új Kelet tudósítójától

Erdekes adatokat közöl a mező- gazdaság nemzetközi intézete Rómá- ból a világ gabonapiacának jelenlegi helyzetéről. Európában a termés- eredmények kedvezőlenebbek, mint a tavalyiak. A németországi buza- termést 18 millió 957 ezer, rozs 53 millió 491 ezer, árpa 15 millió 814 ezer, zab 41 millió 308 ezer mássára becslük. Az átlagtermés a tavalyi- hoz viszonyítva 17-35 százalék deficitet mutat.

Romániában a termés így oszlik meg: buza 25 millió, árpa 19 millió 350 ezer, zab 14 millió 300 ezer, kukorica 24 millió mássa. Kukoricá- ban a termés gyengébb mint tavaly, a többi gabonánál viszont jelentéke- nyen nagyobb Oroszország és Jugo- szlavia statisztikája még nincs meg. Ezek nékül Európa idei termése 253 millió mássa buza (a tavalyi termés 81 százaléka), 168 millió mássa rozs (a tavalyi termése 93 százaléka), árpa 174 millió mássa (a tavalyi termés 102 százaléka), 189 millió mássa zab (a tavalyi termés 99 százaléka).

Amerikában az Egyesült Államok idei buza-termése 810 millió bushel, amelyhez hozzáadandó még 108 mil- lió bushel, a tavalyi termésből meg- maradt fölösleg. A belső szükséglet 559 millió bushel fogyaszt, tartalék- ban elraktározottak meg 100 millió bushel, így tehát kivitelre kerül 260 millió bushel buza, melyből Magyarország kapta az első szállit- mányt. Nagyon kedvezőek az argen- tinoi i termésjelentések, ahol óriási készletek várnak kivitelre. A kanadai buza-termést 380 millió bushelre be- csülik a tavalyi százmillióval szem- ben. Árpa 55 millió bushel termet a tavalyi 44 millióval szemben, zab 400 millió a tavalyi 338 millió bus- hellel szemben. Az angol gyarmato- kon a termés megfelelő bármely kö- zepes európai termésnek, kivéve Indiában, ahol a tavalyinál lényeg- esen jobb az idei termés.

A gabona világpiaca, bár az idei termés hatalmas többletet jelent a tavalyihoz képest, elég lanyha. En- nek egyik oka az is, hogy a hajón való szállítás bizonytalan és meg- drágult. Másrészt befolyásolják a piacot Európa politikai eseményei is. A két Amerika államai kishes- nálják ezt az állapotot és várnak a kivittel, amíg a gazdasági a poli- tikai helyzet miatt deficitet küzdő országok árfájálmatai kedvezőbbek lesznek. A francia kikötőkben a kö- vetkezőképen jegyzik a gabonára- kat: buza 54-58, árpa 53-56, zab 62-68, kukorica 55-58, rozs 48-51 francia frank métermésszánként. A galaci kikötőben jelenleg épen ste- gnál a gabonapiac. Október 28-án a következőképen jegyezték az ára- kat: árpa 29 500, zab 31 000, bab 57 000 lei vagononként. Konstanca- ban ezer leivel drágábbak, Beszará- ban kétezer leivel olcsóbbak a ga- bonaárak vagonételekben.

Belföld

(x) Erdélyi vásárok novemberben. November első felében Erdély kö- vetkező helyeégeiben tartanak orsá- gcs kirakó és állatvásárt: 1-én Szász- szentgyörgy, 2-án Kolozsvár, 3-án Arad, Sárosmagyarberkess (Naá- yonkut mellett), Zetelaka, 4-én To- pánfalva, Facsát, Radnó, 5-én Ko- joss, Teke, 7-én Kiskend, Drág, 8-án Nagyborcsnyó, Dobra, Naszód, Tó- vis, 9-én Baláyes, Csikszentmárton, Nagysomaut, 10-én Tasád, 11-én Bogyon, Mezőbodoc, Kovázna, Ma- gyar-Gyerőmonostor, Marcsvásárhely,

Háziaszonyok figyelmébe. Ne mosson otthon! Házifelhérműket mosni és mángorolni klogram- monként olcsón elvállalja a „Kristály“ gőzmosógyár Cluj. Kívánatra nagyobb mennyiségért kocsit küldünk. Telefon 500.

Még sehol és soha nem voltak kaphatók készen olyan kitűnő öltönyök, felöltők, fluruhák, mint most 1433 KATZ és MENDEL cégnél Cluj, Főter 10 sz. Ázövek nagy választékban.

Tűzifa házhoz szállítva: 4 méter vegyes 500 lei, 4 méter hasábos bükk vagy tölgy 650 lei, 100 kg. hasábos bükk vagy tölgy aprítva 40 lei, 100 kg. vegyes 34 lei. Frenkel Mór fatelepe. Telefonszámok 401-290

Arólag kaphatók: Tsa, Timisoara (Kossuth Lajos-u.) szám. 1365. Ást vállaljuk.

Sárkány, 12-én Barolt, Farkaslaka, 13-án Nagybánya, Vajdahunyad, 15-én Egerbegy (Torda-Aranyos m.), Csokmány és Magyaros.

(x) Angol kölcönt kap Románia. A bukaresti lapok állandóan foglalkoznak Zacharov Basil angol bankár romániai utazásával. A „Lupta” szerint Zacharov Bukarestben Románia egész pénzügyi problémáját megtárgyalja és a feltételeket is megvitátja, amelyek teljesítése esetén Romániának rendelkezésére bocsáthatják a szükséges pénzügyi eszközöket. Hír szerint Zacharov javaslatai nagyobb előnyök és kilátás van arra, hogy a kormány megegyezik vele. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Viktor Antonescu párisi román követ, Coraeliu Manolescu, Ramnicianu Romániának delegátusa a népszavazásban és Zacharov Basil angol bankár Bukareba utazik Bratianu miniszterelnökhöz, akivel beható pénzügyi tárgyalásokat fognak folytatni.

(x) Románia megkapja a német kártérítést. Bukarestből jelentik: Körner német delegátus tárgyalásai a jövő héten kezdődnek. A hadikártérítések ügyét intéző központi igazgatóság most állítja össze a zár alá vett német vagyonok kimutatását.

(x) Bukaresti valutapiac 31-én. Márka 445-50, Leva 103-40, török font 84-6, font sterling 705-10, francia frank 140-45, svájci frank 30-30/2, Lira 640-60, Drahma 425-30, Dinár 250-55, Dollár 162-3, osztrák korona 24-5, magyar korona 625-50, szokol 505-10, lengyel márká 155-60.

(x) Bukaresti devizapiac 31-én: Páris 1126, London 718, N. York 162, Brüsszel - Róma 645, Zürich 2960, Prága 512, Bécs 2050, Berin 350, Budapest 621.

Külföld

(x) Ha hisztik a zürichi kurtuzt? Zúgrábból jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli, hogy a zürichi devizapiac tegnapi jegyzései mindegyik hírforrásból másképpen érkezik Budapestra. A bécsi tőzsde felhivatalosa, a „Wiener Nachrichtenstelle” például 0 20-as árfolyamon jelezte a magyar koronát, ami Prágából 0 2150-as, Berlinből pedig a Wolff-ügynökség 0 22-és jegyzést adott, ugyanilyen eltérések mutatkoznak a többi hírforrás jegyzésénél is, különösen a jugoszláv korona árfolyamánál voltak lényeges eltérések. Közvetlenül Zürichből nem kapott jelentést a Magyar Távirati Iroda és így Budapestem most sem tudják a tegnapi hiteles kurtuzt. Ugyanez a helyzet Jugoszláviában is, ahová a zürichi jegyzés Budapestra, vagy Bécsből érkezik. Az utóbbi időben egyre gyakrabban fordult elő, hogy ez a két jelentés különböző, legújabbán pedig, amióta a Magyar Távirati Iroda nem tudja biztosan a kurtuzt, Budapestról is három négyféle jelentés érkezik.

(x) Magyarországnak 2500 vagon nulláslisztet exportált. Budapestról jelentik: A kereskedelmiügyi minisztériumba érkezett adatok szerint Magyarország az idei buza-terméséből eddig 2500 vagon nulláslisztet exportált. Az ellátatlanok szükségletét az állam a magánosok által kiszállított természetben fizetendő illetékből szándékozik fedezni, ami eddig vagononként 55, utabban 65 méter-mással lesz. Az ellátatlanok részére 3000 vagon lisztet vásárolt a kormány és a malmoz eddig az örösi kontingens címén még csak 2300 vagonot bocsátottak az állam rendelkezésére.

(x) Jugoszlávia revízió alá veszi vámtarifáját. Zúgrábból jelentik: A zúgrábi kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére a kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértően elhatározta, hogy a behozatali vámértékeket felül fogják vizsgálni. Ebben az ügyben legközelebb országos ankétot fognak összehívni.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Zsidó Színpad

Heti műsor
Szerdán, 1922 november 1-én bérlet szünetben „Schabas Koiderch.”
Csütörtökön, november 2-án, „Mensch soll man sein.”
Szombaton, 1922 november 4-én „Das pinteis Jid.”
Vasárnap, 1922 november 5-én premierbérlet 20 szám.
Hétfőn, 1922 november 6-án A bérlet 20 szám, „Die beide Kuns Lameis.”
Kedden, 1922 november 7-én premierbérlet 21 szám, „A fehér rab-szolganó.”
Szerdán, 1922 november 8-án „Akaidav Jochak.”
Csütörtökön, 1922 november 9-én nagy katarés-est.
Szombaton, 1922 november 10-én premierbérlet 22 szám.
Vasárnap, 1922 november 11-én A bérlet 22 szám, „Golem von Prag.”

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor
Szerda d. u. 3-kor: A molnár és gyermeke. (Ujszeropozitással. Szentgyörgyi István főlépésével. Olesó helyárrakkal.)
Szerda este fél 8-kor: A tanítónő. (Repriz. Új betanulással. Szabados Piroksa főlépésével. Premier-repriz és operabérlet 12. szám. Premier helyárrakkal.)
Csütörtök: Julia kisasszony. (Szabados Piroksa második főlépésével.) Utána: Bajazzok. (R. Lorbeer Ilona főlépésével. Opera helyárrakkal. Napi bérlet 21. sz. A.)
Péntek: Buoskeringó. (Operett-újdonosság. 7-edszer. Bérlet-szünetben. Rendes helyárrakkal.)
Szombat d. u. 3-kor: Petőfi zenetörténeti hangverseny. (Ifjúsági előadás igen olesó helyárrakkal. Előadó: Seprődi János.)
Szombat este 7-kor: János vitéz századik előadása. (Új betanulással új szereposztással. Diszeloadás Petőfi emlékeztetőre. Premier bérlet 1. szám. Premier helyárrakkal.)
Szombat este fél 11-kor: A csodagyermek. Premier helyárrakkal.)

A színházi iroda hírei

Csodagyermek. A leghíresebb és a legmulatságosabb francia bohózat kétségkívül a Csodagyermek, amelyet a kolozsvári színház most teljesen új betanulással és új szereposztással fog előadni. A Csodagyermek-et Molnár Ferenc fordította s a főszerepeit nálunk Poór Lili, Szabados, Tarnay Teréz, Lengyel Vilmos, Forgács Sándor, Mihályfi László, Izsó Miklós, Nagy Gyula fogják játszani. A Csodagyermek kétszer kerül színpadra: szombaton és vasárnap. Mind a két alkalommal éjjeli előadásban.

Keddi diszeloadás. Igen gazdag és változatos műsora lesz annak a nagyszabású diszeloadásnak, amelyet Petőfi emlékeztetőre rendez kedden este a színház. Az est bevezetésképpen Janovics Jenő fog megemlékezni E. Kovács Gyuláról, a kolozsvári színház halhatatlan művészeéről, aki a felhőregyházi halhatatlan dícsőséges halálát, mialatt Petőfi nagyságát zongte. Azután Jókai Mór és Liszt Ferenc műve, a Holt költő szerelme kerül bemutatásra. Petőfi egyetlen reánk maradt drámái művéből, a Tigris és a hiénából fognak aztán egy részletet színészeink előadni. Közben Petőfi-dalokat fognak énekelni és Petőfi-verseket szavalni. Petőfi Shakespeare-fordításából, a Coriolánból egy megkapó része kerül színpadra, parádés szereposztásban fogják ezenkívül bemutatni a Falu végén kurtu kocsmá c. énekes játékot. A keddi diszeloadást rendes helyárrakkal fogják megtartani s jegyek már most váltathatók reá.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem mozgóban: Szerdán: A szökények, amerikai színjáték, rendkívül mozgalmas és kalandos mese, amellet kedvezően romantikus. Egy külön mostohaanya üldözése elől Polly el akar menekülni. A félárva leánykát csak öreg nagyatyaja pártolja. A szökés percében a mostohaanya elkényeztetett fia, ki már régen üldözte szerelmével a leánykát, erőszakoskodni kezd. A nagyatya oly szerencsétlenül üti meg, hogy a tolokódó azonnal meghal. Rémműlten rohannak el. Polly fiuruhába buvik és a nagyapó leborotváltatja tisztas szakállát. Sok szenvedés és nélkülözés után Polly megismerkedik a fiatal Douglas milliommossal és annyira meghódítja a nyugulóló ridg fiatal urat, hogy az eltérve elvontól, nőül veszi a kedves leányt. Csütörtök, péntek, szombat a szenzációk szenzációja. Sárga ember és fehér asszony. Izgalmas dráma.

XVII. kimutatás

1922 október 1-15-ig a következő adományok folytak be:
Faadomány 140 - Lei
Persely 7 617-59
Nachla 210 -
Templomadomány 4 237 -
Erdélyi kolónia 5 202 -
Értékcikkék 50 -
ÖSSZESEN: 17 456 59 Lei

Faadomány „Ratifikációs liget”

Varsolc község 100, Gyergyószentmiklósi Helyi csoport 40, Lei 140-

Persely Mintaperselyek:

Dés: Rosenzweig Jakab 191-50, Biró József 185, Gyergyószentmiklós: Gottlieb Mihályné 221, Berkovits László 111, Marosvásárhely: Dr. Erdélyi Emil 308, Lanzett M-né 126, Brassó: Özv. Friedmann Mari 350, Kohana Bernát 120, Fändrich Béla 100, Deutsch Zsigmond és Tsa 100, Springer Samu 103, Beclean: Blatt Mór 100, Rieny: Katz Béla 220, Alba-Iulia: Grünfeld Vilmos 60, Friedrich Lajos 45, Gottlieb Géza 30, Judovits Jenő 20, Mendel Margit 20, Fischer Sándor 36, Grünberger Ignác 14, Kohn Gyula 10-41, Wolf Joel 10, kisebb gyűjtések 41-81, (290 22) Berettyószéplak: Farkas Lipót 40, Beclean: Dávid Izidor 10, Indig László 11, Kalmár Dávid 50, Hirsch Márton 10, Dr. Eidingher Hermann 40, Kornbaum Márkusz 10, Rosenberg Hermann 14, Reiter Jakab 15-75, Sechter Dávid 10, Salamon Hers 23-85, Brunner Sámuel 10, Grossmann Miksa 25, Hager Hermann 12-16, Eidingher Ignác 25, Spierer Sámuel 10, kisebb gyűjtések 56, (432-76) Brasov: Dr. Révész Izsó 81, Erdős Mór 80, Benkó Ignác 76, Deitel Emanuel 71, Gál Albert 69-50, Bernáth Béla 72, Gál és Löwy 44, Blatt Mihály 50, Izsák Jakab 46-25, Fenyvesi Sámuel 37, Klein József 36, Spitz Albert utóda 30, Löwy H. Bernát 70, Werber Salamon 30, Sole Izidor 30, Herskovits Adolf 28, Dr. Ritter Salamon 26, Sole Dávid 23-50, Steinmetz Kálmán, Kozma J. Schul József, Hirsch Vilmos, Adler Fiverek 20-20, Izsák Henrik 16, Weisfeiler Kálmán 14-25, Farkas Mór 16, Révész József 14, Köpfné butoraktárában, Dr. Gergely József, Haas József 10-10, kisebb gyűjtések 26-50, (1.890-) Dés: Mühlberg Márkusz 72-50, Rosenberg Zsigmond 63-50, Hersch Elek 51-10, Frank Zsigmond 50, Hegyesi és Klein 25-25, Jonas Károly 10, Fenyő Béla 11, Frank J. Mózes 30, Csillag Mór 11-50, Katz és Farkas 46, Adelstein Nándor 21, Weisz Sámuel 15, Junger Lipót 26-50, Snabel Sámuel 25-25, Zsidó N. szövetség 17, Sándor Samu bogdás 43-50, Klein Jakab 10, Hirsch Manó 20, Izsák Lászlárné 20, Wigner Samu 38, Klein Albert 20, Feuerstein Sándor 38, Ehrenfeld Dávidné 20, Klármann Ernő 50, Hirsch Mór 11-50, Fürst Mihály 10-25, kisebb gyűjtések 23-20, (1.187-26), Gyergyószentmiklós: Finkelstein Marcellné 64, Bacher Dávid 43, Struhl Hermann 31, Grünberg Jankó 25, Bacher Mórné 21, kisebb gyűjtések 14, (530-) Marosvásárhely: Frits László 16, Schnitzer Rózi 10, Berkovits Márton 10, Schönfeld Samu 20, Özv. Grün Farkasné 13, Nussbaum Testvérek 20, Heiskovits Adolf 16, Salamon Testv. 10-50, Schnitzer Bernát 11, Rabiner Jakab 12, Izsák Jakab 76, Klein Lajosné 20, Gersch Emma 29, Weisz Elek 23, Rabiner Samu 20, Kohn Márton 17, Goldstein Ignác 60, Friedler Izidorné 90, Szilágyi nővérek 63, Braun Nándorné 33, Diamantstein Helén 12-50, Epstein Margit 52-50, Reitmann Rózi 71, Rosenfeld Irma 10, Reich Márton 11, Weiszberger Irma 68-20, Bermann Lipót 16, Klein Irma 56-40, W. Harting Szerén 65, Schwartz Mór 49, Farkas Mór 72-25, Izsák Farkas 19-70, Rosenfeld Dávid 12-50, Abraham Samu 20, Özv. Fuchs S-né 35, Rottmann Mór 15, Alsó József 13-25, Bleier Sámuel 20, Goldstein Testv. 14, Dr. Citrom László 50, kisebb gyűjtések 53-35, (1789-10), Nagykároly: Schönfeld László 35, Friedmann Ignác 28, Cutrin Rudolf 17, Braun Márton 85, Farkas Dezső 15, Grünstein Béla 43-50, Moskovits Leona 17-50, Lebovits Ilona 16, Weinberger Bence 10, kisebb gyűjtések 16-25, (283-25), Segesvár: Abraham László 77-50, Özv. Bretter Sámuelné 20, Feinher Izidor 13-25, Boruch Zsiga 20, Fried Mihály 80-50, Hermann Márton 43, Özv. Katz Józsefné 31, Katz S. Dávid 45, Richter Izsák 20, Schulsinger Simon 17-75, Weinstock Frigyes 20, Martin Jenő F. (395-) 7-057-59

Nachla

A Szatmári Cionista Szervezet IV. sz. „Bar-Kochba” nachlaja. Kaufmann Lajos Ákos 210, 210-

Templomadomány

Lippáról befolyt részletezés nélkül 2450, Marosvásárhely: Godsclag O. 250, Dr. Hai-

mann J. Lancet József 2-200, Wolster Kálmán 150, Bretter Vilmos, Grosz Irma, Izsák Elemér, Fürst Lajos, 1-100, Szücs László, László Farkas, Molnár Sándor, Orlik Nándor, Sárkány Samu, Kohn Márton, Kohn Samu 50-50, Abraham Vilmos 20, Rabiner Jakab, Dr. Citrom László, Nussbaum J. Nussbaum Adolf 20-20, Bretter Lajos, Eisenstädter, Engelberg Dezső 10-10, (1.680-) Varsolc község 100, Dés: Hirsch Mór 7-

Erdélyi kolónia:

Blaj: Eisikovits Dezső 100, Szálva: Zacharovits Annus gyűjtése 160, Gyergyószentmiklós: Dr. Klein Vilmos, Bacher Jakab, Balázs Vilmos, Charap Salamon, Izsák Mór, Berkovits László, Gottlieb Mihály, Löwy Armin, Finkelstein Marcell, Grünstein Adolf, Szmutk Sámuel, Grünberger Máttyás, Szmutk Sándorné, Rosenfeld Hermann 40-40, (560-) Marosvásárhelyen rendezett virágnapon Farkas Annus és Heiskovits József 38, Vörtes Lilly és Vass Miklós 198, Pickel Béla és Harkun Bözsi 54, Friedler Sándor és Löwy Rózi 43, Citrom Eszti és Diamantstein Irén 129, Farkas Irén és Vass Irén 79, Stein Eszter, Schönfeld Penina, és Strammer Zwi 130, Breszlauer Béla és Teszler 19-13 Pickel Margit és Grünfeld Béla 66, Reitmann Rózi 95, Rosmann Zseni 108, Rosmann Frida 107, Pickel Margit 40, Rosmann Mina 100, a „Habima” művésznői és Berner Marci 490, gyűjtött Wolster Kálmán ezüst lakodalman befolyt 1.000, (2.380), Stössel J. 10, Nagykároly: Kaufmann Klári és Berkovits Ili 92, Dávidovits Alice és Gál Lili 85, Róth József és Guttmann Józsi 47, Mózes és Rothmann 137, Schönfeld Magda és Klein Helén 115, N. N. 187, (655-) Nagyilona: Markovits Elizke és Weisz Rózsika 395, Jeremiás Magda és Weisz Böske 300, Roitschild Edit 73, (768-) Vajdahunyad: Jakab Ervin 92, Sternheim Borcsa és Rózi 85, Gidoly József és Mór 20, Neumann Tibor 22-50, (219-50) Brassó: Berger Nándor 100, Bél: Stern Bernát gyűjtése 35, Szurdak: Dr. Schorsch Altréd gyűjtése blokból 250, Háltszeg: Drummer Irén 34-50, 5.762-

Értékcikkék

Lippa: Straussmann Jakab főrabbi távirat-ürlapért 30, Szálva: Zacharovits Anna távirat-ürlapért 20, 50-

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodája.

Felcsoz szerkesztő DR. MARTON ERNŐ. Hódó: MÁRIMA nyomda és kiadóvállalat K. Szerkesztőségi telefonszám 977

Könyvujdonságok

- Kaufmann: Die schönsten Lieder (kötve) 40.-
Buber: Jüdische Bewegung I-II. (kötve) 80.-
Donath: Judenlieder 15.-
Heimann: Das Weib des Akiba 40.-
Trietsch: Palestinahandbuch 48.-
Bernfeld: Jüd. Literatur 35.-
Rosenberg: Hebr. Konversationsgrammatik 20.-
J. Halevi: Divan 40.-
Meisl: Haskalah 45.-
Gesenius: Hebr. Grammatik 15.-
Calvary: Palestina 45.-
Rézkarcok, Palestina-térképek és képeslapok.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA CLUJ. STR. BARON L. POP 10

DR. GÁL LAJOS szatmári ügyvéd irodáját. Bucurestibe sir. Jifov 4. sz. alá helyezte át.

Szalámgyárosok figyelmébe Salétrom nagyobb mennyiségben kapható Léb Fivérek Cluj 471 Telefon 471

FAVORIT csokolá dé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen! Cluj, Calea Victoriei 99.szám. Telefon 2-71.

Ceres - Ceres - Ceres

fehér és sárga legfinomabb kóser friss küldemény érkezett kockákban, táblákban és hordókban

növényvaj

Georg Schicht Aussig S. A.
Cluji bizományi raktárába. Nagyban megrendelhető:

BOSKOVITZ LAJOS
kereskedelmi ügynökségénél Cluj, Calea Regele Ferdinand 21. Telefon 459

Külföldi likőr és pezsgó különlegességek kaphatók **Lucullus-nál** Oradea-Mare, Bómer-tér 1392

Perle Pamut a la DMC
garantiált színartó **MOST** minden színben **ÉRKEZETT**
Galanterie és rövidárak !! **Állandóan raktáron !!**

„PROGRESS“
import cégnél
Oradea-Mare

Papír és fűszernagykereskedők figyelmébe!
az iskola sasionra „Zea“ első román krétagyár Cluj.

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt szükségletüket beszereznék, tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen **hálo ebédli és uriszobák** kaphatók. Kedvező fizetési feltételek mellett is. Eivállalunk; szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek és bankok stb. berendezését.

Victoria Faipari és Műhutorgyár Részv.-Társ.
Tárgu-Mureş - Marosvásárhely

Gyártelep: Str. Bererie (Sórház-utca) 17.
Üzlethelyiség: St. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

Szőrmék művészies feldolgozása

Eredeti modellek

Telefon: 12-12.

Déri Lajos,

Cluj, Strada Memorandului No. 3. (volt Unió-u.)

Figyelem! Figyelem!
Üveg- és Lámpa Kereskedők!

Ezen hirdetés csak kétszer jelenik meg, tessék kívágni és megőrizni:

	3"	5"	8"	11"
Valódi sárga réz lapos égő	3-20	3-50	4-70	7
Fali lámpa fehér bádög hátlappal	12	14		
Fali lámpa rugós, réz hátlappal		16	18	24
Fali lámpa rugós, tükör hátlappal	17	20	23	28
Fayance függő lámpa réz égővel		20	24	32
Fayance függő lámpa öblöny égővel		9	11	15
Üveg aszak galvanizált	50	60	60	80
Asztali (coup) lámpa			47	54

Függő lámpák 27 cm. és 33 cm.-es ernyővel 130 leitől.
Porcellán tányérok, tálak, bögrék, csészek, cseh tábla-
üveg, ornament tábla, külön ajánlat szerint.

Gál Béla Déva.

Kolozsvár legújabb szenzációja

Üzletemet november havában **Piata Unirii 24. sz. alá helyezem át. (volt Jeszen-szky helyiség.)**

Nagy elárusítás az átköltözés ideje alatt rendkívül **zolesó ár k mellett a z**

KALAP

RIRÁLYNÁL

Piata Unirii 17.

Köztisztviselőknek

még külön engedmény

Mig a készlet tart!

14-2

MEGNYILT Clujon a Bólyal-utóában MEGNYILT Rosmann Mihály szücsműhelye
ahol minden a szabványra vágó ruhát legújabb divat szerint postosan eszközölő

FÜZETEK,
író- és rajzszerek Schwartz Ignácnál, Malom-u. 16. kaphatók. Olcsó árak.

Utazó bőrönd és táskák legjobb minőségben kaphatók **Farmati bőröndösdéi**
Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

UNIUNEA COMERCIALA

Központ: Bukarest

1382

Fiókok: Galați, Jassi, Constanța, Timisoara és

Cluj, Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 32.

Mindennemű bel- és külföldi nyers és finomított olajok állandóan raktáron, u. m.: vazelin, transformator, dynamo, kompressor, cilinderautó olajok, tolvoteszir, kocsikenőcs stb. a legolcsóbb napi áron. Továbbá állandó raktár: Fűszer és gyarmat, vas, drogua és manufacturcikkekben. Most érkezett: Quebracho, gesztenyekivonat, degras, Fischthran chamotte-téglák (West-: böhmische Kaolin und Chamotten-Werke Prag vezérképviselése.)

Uj teherautók!

S. EISENSTÄDTER & Co

szücs és szörme áruháza

Főizlet: **Calea Victoriei 2.**
Fiók: **Ovár (Szentlélek és kőnyizsi-s sarok)**

1383

Szőrmeárunkban állandóan nagy készlet!

